

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius,
tel. (8-5) 266 3661, faks. (8-5) 266 3663, el. p. info@am.lt, http://www.am.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Kauno susivienijimui „Sodai“ el. p. susivienijimas@kaunosodai.lt	2016-10-24	Nr. (18-2)-D8-7998
	Į 2016-09-23	Nr. 255
Lietuvos Respublikos Seimo Aplinkos apsaugos komitetui	Į 2016-10-06	Nr. S-2016-6487
	Į 2016-10-07	Nr. S-13-3268

Kopija
Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai

DĖL KAUNO SUSIVIENIJIMO „SODAI“ KREIPIMOSI

Aplinkos ministerija, vykdydama Lietuvos Respublikos Seimo (toliau – Seimas) ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Vyriausybė) pavedimus, išnagrinėjo Kauno susivienijimo „Sodai“ pateiktus klausimus ir siūlymus dėl nesprenžiamų žemėtvarkos problemų sodininkų bendrijose.

Atkreipiame dėmesį, kad sodininkų bendrijose kylančių problemų dėl žemėtvarkos, nekilnojamųjų daiktų kadastrinių matavimų nagrinėjimas ir jų sprendimas nepriskirtas Aplinkos ministerijos kompetencijai, tačiau tai turime nuolat priminti. Aplinkos ministerija savo veikloje vadovaujasi Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 22 d. nutarimu Nr. 1138 patvirtintais Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos nuostatais, kuriuose šie klausimai Aplinkos ministerijai nepriskirti.

Primename, kad dėl Lietuvos Respublikos sodininkų bendrijų įstatymo 6 straipsnio 1 dalies nuostatų įgyvendinimo Aplinkos ministerija nuolat informuoja sodininkų bendrijas atstovaujančias organizacijas, Seimo Aplinkos apsaugos komitetą, Vyriausybę, suinteresuotas ministerijas ir kitas įstaigas. Aplinkos ministerija 2016 m. liepos 19 d. rašte Nr. (18-2)-D8-5617 nurodė teisinės priežastis, kodėl nėra galimybių patvirtinti sodininkų bendrijų bendrojo naudojimo žemėje esančių vidaus kelių perdavimo programą. Nesutinkame su Kauno susivienijimo „Sodai“ teiginiu, kad Seimo kontrolieriaus 2016 m. gegužės 26 d. rašte Nr. 4D-2015/1-1267 pateiktos rekomendacijos nebuvo svarstytos, kadangi minėtu 2016 m. liepos 19 d. raštu pateikėme visą turimą informaciją dėl šių rekomendacijų vykdymo galimybių.

Informuojame, kad Aplinkos ministerija, vykdydama 2016 m. birželio 7 d. įvykusio ministerijų atstovų pasitarimo (toliau – MAP) protokolą Nr. 23 (toliau – pasitarimo protokolas), 2016 m. liepos 13 d. surengė tarpžinybinį pasitarimą, dalyvaujant Vyriausybės kanceliarijos, Teisingumo ministerijos, Finansų ministerijos, Susisiekimo ministerijos, Žemės ūkio ministerijos,

Lietuvos savivaldybių asociacijos ir Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos atstovams, kurio metu buvo aptartos ginčytinos Lietuvos Respublikos sodininkų bendrijų įstatymo Nr. IX-1934 6 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (toliau – įstatymo projektas) nuostatos. Susitarta projektą patikslinti pagal šiuos reikalavimus:

1) nustatant aiškius sodininkų bendrijose esančių bendrojo naudojimo žemės sklypų, naudojamų keliams (gatvėms) eksploatuoti ar tiesti, ar žemės sklypų su juose esančiais keliais (gatvėmis) atrankos kriterijus, pagal kuriuos būtų galima pradėti inicijuoti minimų žemės sklypų ar žemės sklypų su esančiais keliais (gatvėmis) perdavimo savivaldybėms patikėjimo teise procesą;

2) nustatant, kad pagal nustatytus kriterijus atrinktų žemės sklypų, naudojamų keliams (gatvėms) eksploatuoti ar tiesti, ar žemės sklypų su juose esančiais keliais (gatvėmis), kadastriniai matavimai ir įregistravimas Nekilnojamojo turto registre būtų finansuojamas iš valstybės biudžeto tikslinių asignavimų, kurie planuojami pagal Kelių priežiūros ir plėtros programą.

3) atsisakant nuostatų dėl sodininkų bendrijų bendrojo naudojimo žemėje esančių kelių (gatvių juostų) minimalaus pločio atstatymo pagal sodo išplanavimo projektą, parengtą pagal Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatymą, privačių sodo sklypų sąskaita;

4) peržiūrint nuostatas dėl išlaidų sodininkų bendrijoms kompensavimo už atliktus sodininkų bendrijų bendrojo naudojimo žemės ir (ar) kelių kadastrinius matavimus.

2016 m. liepos 16 d. Aplinkos ministerija raštu Nr. (18-2)-D8-5548 išsiuntė pasitarimo protokolą, kuriuo minėtos institucijos buvo supažindintos, kaip bus patikslintos rengiamos Sodininkų bendrijų įstatymo pataisos.

Atkreipiame dėmesį, kad Kauno susivienijimo „Sodai“ rašte yra pateikta neteisinga informacija, kad Vyriausybės kancleris įpareigojo Aplinkos ministeriją į organizuojamą pasitarimą kviešti konkrečiai sodininkų atstovus (pridedamas MAP protokolo išrašas). 2016 m. liepos 16 d. Aplinkos ministerija raštu Nr. (18-2)-D8-5548 išsiuntė protokolą, kuriuo pasitarime dalyvavusios valstybės ir savivaldybės institucijos buvo supažindintos, kaip bus patikslintos rengiamos Sodininkų bendrijų įstatymo pataisos, todėl nesutinkame su teiginiu, kad Aplinkos ministerija surengė uždara pasitarimą, kurio metu buvo vienašališkai aptartos ginčytinos įstatymo projekto nuostatos. Patikslintą projektą Aplinkos ministerija 2016 m. rugpjūčio 23 d. raštu Nr. (18-2)-D8-9494 pateikė derinti ministerijoms ir kitoms įstaigoms. Deja, įvertinus ministerijų ir kitų įstaigų gautas pastabas, tenka konstatuoti, kad 2016 m. liepos 13 d. įvykusio tarpžinybinio pasitarimo metu pasiekti susitarimai ignoruojami, grįžtama prie tų pačių apsvarstytų klausimų pateikiant skirtingas pozicijas dėl sprendimo būdų, todėl, manome, kad šis klausimas nebus išspręstas šios sudėties Vyriausybėje. Apie susidariusią situaciją dėl Seimo Aplinkos apsaugos komiteto 2015 m. gruodžio 9 d. posėdžio protokolo Nr. 107-P-29 „Dėl sodininkų bendrijų įstatymo įgyvendinimo“ nevykdymo 2016 m. spalio 4 d. raštu Nr. (18-2)-D8-7502 informavome Seimo Aplinkos apsaugos komitetą, prašydami priimti atitinkamus sprendimus, reikalingus Sodininkų bendrijų įstatymo pataisoms priimti, kad būtų įgyvendinamos šio įstatymo nuostatos, neatidėliotinai sprendžiami sodininkams svarbūs klausimai.

Atsakydami į klausimą dėl sodininkų bendrijų teritorijų tolesnio vystymo valstybės strategijos rengimo, kuri numatyta laipsnišką sodininkų bendrijų transformavimąsi į priemiesčio ar panašaus tipo gyvenvietes, pakartotinai primename, kad Seimo Kaimo reikalų ir Aplinkos apsaugos komitetų 2011 m. balandžio 20 d. sprendimu Nr. 110-S-7/107-S-5 „Dėl infrastruktūros ir žemėtvarkos

problemų sodininkų bendrijose“ pasiūlyta savivaldybėms sodininkų bendrijų infrastruktūros plėtros klausimus spręsti rengiant teritorijų planavimo dokumentus, kuriuose pagal jų planavimo uždavinius ir tikslus nustatoma teritorijos vystymo koncepcija, sprendžiama susisiekimo, komunikacijų ir inžinerinės infrastruktūros plėtra, taip pat rengiant savivaldybių ir jų dalių (miestų, miestelių) bendruosius planus ar juos keičiant, įtraukti ir sprendinius dėl sodininkų bendrijų bendrojo naudojimo teritorijų planavimo, prioritetą suteikiant bendrijoms, kurios yra pateikusios prašymus vystyti infrastruktūrą.

Be to, sodininkų bendrijų aktualiems klausimams spręsti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. birželio 20 d. įsakymu Nr. D1-453 buvo sudaryta tarpžinybinė darbo grupė iš valstybės, savivaldybių institucijų, taip pat sodininkams atstovaujančių sodininkų susivienijimų, Lietuvos sodininkų draugijos, Lietuvos sodininkų bendrijų asociacijos atstovų (toliau – darbo grupė). Darbo grupė pateikė Seimo Aplinkos apsaugos komitetui išvadas, kaip atsakingos žinybos turėtų tobulinti sodininkų bendrijų teisinį reguliavimą, spręsti sodininkų bendrijoms aktualias problemas.

Darbo grupė, išnagrinėjusi ir įvertinusi susidariusią situaciją sodininkų bendrijose, konstatavo, kad mėgėjų sodų teritorijų administraciniai – geografiniai skirtumai (sodininkų bendrijos, esančios didžiuosiuose miestuose, priemiesčiuose, mažuose miestuose ar jų netolimoje aplinkoje, mažose gyvenvietėse), skirtingas aplinkos rekreacinis potencialas (ežerų ar upių pakrantės, miškų masyvai), pasiekiamumas (kelių tinklas ir jų kokybė), atstumai nuo miesto centro, skirtingi ekonominiai interesai ir kitos priežastys sąlygojo skirtingus sodininkų bendrijų vystymosi scenarijus ir jų raidą. Atsižvelgiant į tai, kad mėgėjų sodų teritorijų plėtra yra labai skirtinga ir iš dalies reglamentuota savivaldybių strateginiuose ir teritorijų planavimo dokumentuose, ilgainiū sodininkų bendrijų teritorijų raidos strategija būtų galima tik atlikus išsamius tyrimus, kurie užtruktų ir reikalautų daugelio sričių analitikų, planuotojų, architektų vertinimo ir atitinkamų lėšų.

Darbo grupė išvadose pažymėjo, kad iki Nepriklausomybės atkūrimo sodininkų bendrijos buvo steigiamos tik valstybinio fondo žemėje siekiant išspręsti miestų gyventojų trumpalaikius rekreacinius poreikius. Sodininkų bendrijų teritorijose rengiant sodo suplanavimo projektus, būdavo projektuojami ir skiriami 4–12 arų žemės sklypai kolektyvinei daržininkystei, sodininkystei ir sezoninei rekreacijai – poilsiui, vaisių, daržovių auginimui, sodo namų ir kitų statinių statybai rekreacinėms reikmėms, nenumatant šių sklypų naudoti kitai veiklai. Statinių užstatymo plotas ir aukštingumas buvo griežtai ribojamas. Atkūrus Nepriklausomybę, siekiant išspręsti miestų gyventojų aprūpinimo gyvenamuoju būstu poreikius, pradėta sodų bendrijų teritorijose statyti gyvenamuosius namus be reikiamos infrastruktūros sukūrimo. Nors laikantis Žemės įstatymo mėgėjų sodų teritorijos priskiriamos žemės ūkio paskirties žemei, tačiau didžiųjų miestų ir jų priemiesčių teritorijose esančiose sodininkų bendrijose žemės ūkio veikla nevykdoma. 2004 metais įsigaliojęs Sodininkų bendrijų įstatymas, sudarė teisinį pagrindą sodų sklypuose nerengiant teritorijų planavimo dokumentų ir nekeičiant pagrindinės žemės ūkio naudojimo paskirties statyti gyvenamuosius namus ir jų priklausinius. Pastaruosius du dešimtmečius didžiuosiuose miestuose ir jų priemiesčiuose mėgėjų sodų teritorijos buvo tankiai užstatomos ir virto kvartalais be gyvenimo kokybę užtikrinančios aptarnavimo struktūros sukūrimo, todėl net didžiuosiuose miestuose turime teritorijas, kuriose nesprenžiamos aplinkosaugos problemos, sudėtinga įgyvendinti statybos techninių reglamentų reikalavimus – išlaikyti norminius statinių atstumus nuo sklypų ribų, kelių,

sudaryti tinkamas sąlygas pravesti elektros, vandentiekio tinklus, užtikrinti privažiavimo, priešgaisrinius reikalavimus.

Tokią situaciją sodininkų bendrijose sąlygojo tai, kad nebuvo aiškios mėgėjų sodų teritorijų vystymo strategijos, kurioje būtų numatyti tikslai ir uždaviniai miestuose ir priemiesčiuose esančias sodininkų bendrijas integruoti į miestus, rajonuose esančias – į kaimus, kad būtų pagerinta šių teritorijų ekonominė, socialinė, ekologinė aplinka. Savivaldybių strateginiuose ir kompleksiniuose teritorijų planavimo dokumentuose nepakankamai ir nekoordinuotai sprendžiami mėgėjų sodų teritorijų administravimo ir tvarkymo klausimai, daugėja sodininkų bendrijų, asociacijų ir draugijų skundų.

Atsižvelgdama į minėtas priežastis, darbo grupė išvadose pasiūlė savivaldybėms kartu su sodininkų bendrijų įgaliotais atstovais rengiamuose savivaldybių strateginiuose ir teritorijų planavimo dokumentuose aptarti ir numatyti kiekvienos mėgėjų sodų teritorijų vystymo planą. Mūsų žiniomis, savivaldybės nevykdo šių darbo grupės siūlymų.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 5 straipsnio ir 6 straipsnio nuostatomis, teritorijų planavimas, savivaldybės bendrojo plano ar savivaldybės dalių bendrųjų planų ir detaliųjų planų sprendinių įgyvendinimas, savivaldybės strateginio planavimo dokumentų ir jų įgyvendinamųjų planavimo dokumentų rengimas yra savarankiškosios savivaldybių funkcijos, kurias įgyvendindamos savivaldybės turi Konstitucijos ir įstatymų nustatytą sprendimų iniciatyvos, jų priėmimo ir įgyvendinimo laisvę ir yra atsakingos už savarankiškųjų funkcijų atlikimą, todėl, manome, kad mėgėjų sodų teritorijų tvarkymo, planavimo ir infrastruktūros problemas turi spręsti vietos savivalda.

Šis Aplinkos ministerijos atsakymas per vieną mėnesį nuo jo gavimo gali būti skundžiamas Administracinių bylų teisenos įstatymo, Administracinių ginčų komisijų įstatymo nustatyta tvarka Vyriausiajai administracinių ginčų komisijai (Vilniaus g. 27, LT-01402 Vilnius) ar Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, LT-01102 Vilnius).

PRIDEDAMA. MAP 2016 m. birželio 7 d. pasitarimo protokolo Nr. 23 išrašas, 1 lapas (pirmajam ir antrajam adresatams).

Aplinkos viceministras

Linas Jonauskas

Gintautas Mečinskas, tel. 8 706 63615, el. p. gintautas.mecinskas@am.lt

Aplinkos ministerijai

Išrašas

MINISTERIJŲ ATSTOVŲ (VICEMINISTRŲ, MINISTERIJŲ KANCLERIŲ)
PASITARIMO
PROTOKOLAS

2016 m. birželio 7 d. Nr. 23

15. Dėl Sodininkų bendrijų įstatymo Nr. IX-1934 6 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (TAP-16-836) (16-4058(2) ir Vyriausybės 2015 m. liepos 1 d. nutarimo Nr. 725 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos sodininkų bendrijų įstatymo Nr. IX-1934 2, 6, 11, 15, 16, 17, 18, 22, 24, 27 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo 12 straipsnio 4 dalies nuostatas“ pripažinimo netekusiu galios (TAP-838) (16-1391(3))

1. Pasiūlyti Aplinkos ministerijai surengti pasitarimą, dalyvaujant Finansų ministerijos, Susisiekimo ministerijos, Teisingumo ministerijos, Žemės ūkio ministerijos, Lietuvos savivaldybių asociacijos, Vyriausybės kanceliarijos ir kitų suinteresuotų institucijų atstovams, ginčytinoms nuostatomis suderinti.

2. Patikslintus projektus svarstyti ministerijų atstovų pasitarime.

Vyriausybės kanceliarija

Alminas Mačiulis